

rapport

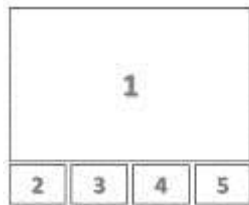
Bekkenvoortgangsrapport 2013

Demerbekken

Juni 2014

Foto's Voorblad:

1: Velpe (© Peter Maris)

2: Velpe (© Peter Maris)

3: Velpe (© Peter Maris)

4: Velpe (© Peter Maris)

5: Velpe (© Peter Maris)

Colofon

Secretariaat Demerbekken

p/a VMM, Diestsepoort 6, bus 73, 3000 Leuven

T 016 21 12 34

F 016 2112 70

Secretariaat_demerbekken@vmm.be

Voorwoord

Beste lezer,

Met dit zesde bekkenvoortgangsrapport informeren we u naar goede gewoonte over de stand van zaken van het integraal Waterbeleid in het Demerbekken.

2013 was een belangrijk jaar voor het integraal waterbeleid. Het Decreet Integraal Waterbeleid werd immers gewijzigd. Hierdoor werden de waterplannen vereenvoudigd en werden nieuwe bekkenstructuren in het leven geroepen en nam de rol van het gebiedsgericht en thematisch overleg binnen het bekken toe.

Tijdens druk bijgewoonde infodagen werden de wijzigingen aan de partners binnen het integraal waterbeleid in het Demerbekken toegelicht. Met de opmaak van de nieuwe plannen werd trouwens in 2013 concreet van start gegaan. In plaats van een afzonderlijk bekkenbeheerplan voor elk bekken wordt nu een bekkenspecifiek deel opgemaakt, dat integraal onderdeel uitmaakt van het stroomgebiedbeheerplan. In 2013 werd de visie, die weergeeft waar we naartoe willen met het watersysteem in het Demerbekken, verder uitgewerkt. Op basis van deze visie werden de nodige acties geformuleerd voor de volgende planperiode (2016-2021) en besproken in de verschillende bekkenstructuren. Tenslotte werden ook de eerste teksten voor het nieuwe plan voorbereid. In 2014 wordt dit alles verder gefinaliseerd.

Ondertussen werd ook druk verder gewerkt aan het realiseren van verschillende projecten op het terrein. Op verschillende plaatsen vond intensief beekherstel plaats: aan de Oude Mombeek in Alken/Hasselt, de Herk in Helshoven, de Demer en Tuilterdemer in Herkenrode. De waterplannen in het kader van de natuurinrichting in de Zwarte Beek en het Sigmaproject Demervallei worden klaargemaakt voor afwerking. Het wachtbekken van Webbekom werd geoptimaliseerd en de werken aan de openlegging van de Demer in Diest vorderen gestaag. Op het vlak van de waterzuivering werden in 2013 meer dan 40 bovengemeentelijke projecten uitgevoerd. In Wijer werd een nieuw zuiveringsstation opgestart en op verschillende locaties werden maatregelen tegen erosie genomen.

Het integraal waterbeleid in het Demerbekken staat dus niet stil! U kan er alles over lezen in het voorliggende rapport. Ik wens u alvast veel leesplezier!

Herman Reynders
Voorzitter Bekkenbestuur Demerbekken
Gouverneur Provincie Limburg

Inhoud

Inhoud	4
1 Inleiding	5
2 Uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen	6
2.1 Acties	6
2.2 Speerpuntgebieden	19
3 Rapportering uit de structuren	20
3.1 Bekkenbestuur	20
3.2 Bekkenraad	23
3.3 Ambtelijk bekkenoverleg en permanente kern bekkensecretariaat	23
4 Opstap naar 2 ^{de} generatie stroomgebiedbeheerplannen – bekkenspecifiek deel	24
25	
5 Overzicht relevante beleidsbeslissingen en –documenten	26
6 Aanbevelingen	28

1 Inleiding

Artikel 50 van het decreet Integraal Waterbeleid stelt dat er jaarlijks een bekkenvoortgangsrapport moet worden opgemaakt. Het moet een geïntegreerd voortgangsverslag van de stand van uitvoering van het bekkenbeheerplan (inclusief deelbekkenbeheerplannen) zijn en een opgave bevatten van de nog te verrichten activiteiten en te nemen maatregelen ter uitvoering van het bekkenbeheerplan. Het decreet Integraal Waterbeleid legt ook de procedure voor het bekkenvoortgangsrapport vast:

- Het bekkensecretariaat maakt het ontwerp bekkenvoortgangsrapport op;
- Het ontwerp bekkenvoortgangsrapport wordt ter advies voorgelegd aan de bekkenraad;
- De algemene bekkenvergadering stelt het bekkenvoortgangsrapport vast;
- Het bekkenvoortgangsrapport wordt vervolgens overgemaakt aan de CIW en aan de voor integraal waterbeleid bevoegde minister.

Het bekkenvoortgangsrapport wordt op het bekkensecretariaat ter inzage gelegd.

Het bekkenvoortgangsrapport is dus een operationeel instrument om de uitvoering van de het bekkenbeheerplan en de bijhorende deelbekkenbeheerplannen op te volgen. Het bekkenvoortgangsrapport bevat ook de maatregelen die nog moeten genomen worden om de plannen uit te voeren.

Het voorliggende bekkenvoortgangsrapport handelt over het zesde jaar (2013) van de planperiode van de huidige en eerste generatie bekken- en deelbekkenbeheerplannen (2008 – 2013). Basis voor het opstellen van het bekkenvoortgangsrapport zijn de gegevens inzake planning en uitvoering van de acties aangeleverd door de verschillende initiatiefnemers.

Het bekkenvoortgangsrapport schetst diverse aspecten in verband met de uitvoering van de bekken- en deelbekkenbeheerplannen. Hierbij wordt de focus gelegd op een aantal zwaartepunten en aandachtspunten die betrekking hebben op de voortgang van acties in het Demerbekken. De rapportering over de voortgang van de acties gebeurt deels vanuit een thematische benadering, maar wordt grotendeels gebiedsgericht, aan de hand van de integrale projecten, aangepakt. Daarbij worden zowel acties uit het bekkenbeheerplan als uit het deelbekkenbeheerplan binnen hetzelfde integraal project belicht.

Naast een weergave van de stand van zaken van de acties wordt een vooruitblik gegeven over de verdere planning op korte termijn voor de uitvoering van de acties uit het (deel)bekkenbeheerplan. Het bekkenvoortgangsrapport rapporteert ook over de werking van de bekken- en deelbekkenstructuren. Er wordt ondermeer een kort overzicht gegeven van de uitgebrachte adviezen (cfr DIWB Art. 27 §2) door het bekkenbestuur in 2013. Zowel bekkenspecifiek als op Vlaams niveau wordt een overzicht gegeven van recente beleidsontwikkelingen. Tenslotte worden enkele aanbevelingen meegegeven. Alle informatie over de bekkenstructuren en de documenten waarnaar het bekkenvoortgangsrapport refereert, zijn terug te vinden op www.dembekken.be. De deelbekkenbeheerplannen kan u raadplegen op de de provincie Vlaams-Brabant (www.vlaamsbrabant.be/deelbekkenbeheerplannen) en de provincie Limburg (www.limburg.be).

Het voorliggende bekkenvoortgangsrapport werd besproken op het ambtelijk bekkenoverleg van het Demerbekken dd. 27 februari 2014 en schriftelijk geadviseerd door de bekkenraad van het Demerbekken en vastgesteld door het bekkenbureau van het Demerbekken dd. 8 mei 2014.

2 Uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen

In onderstaande tekst vindt u meer uitleg over de stand van zaken van de uitvoering van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen. Een aantal acties waarvoor in 2013 belangrijke stappen werden gezet, worden toegelicht.

2.1 Acties

Gebiedsgerichte rapportering

INTEGRAAL PROJECT HERK EN MOMBEEK (A 150; INITIATIEFNEMER: BEKKENSECRETARIAAT)

Menselijke ingrepen, zoals ruiming, hebben de loop en oevers van beken en rivieren uniformer gemaakt. Ze werden rechter en dieper. Een kronkelende waterloop herbergt echter veel meer (water)leven en bovendien duurt het langer vooraleer water doorheen de vallei gestroomd is.

Gedurende het voorbije jaar werd op verschillende plaatsen in het gebied van Herk en Mombek de beekstructuur hersteld. De werken kaderen in het strategisch project Herk en Mombek, een van de integrale projecten uit het bekkenbeheerplan van het Demerbekken waarbij een gezamenlijke visie, samenwerking tussen alle betrokken actoren en het bereiken van concrete doelstellingen centraal staan. Het bekkenbestuur van het Demerbekken gaf het valleigebied van de Herk en de Mombek een hoge prioriteit voor het bereiken van een goede waterkwaliteit in het kader van het realiseren van de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water.

Hermeandering Oude Mombeek

Om een verhoging van de structuur- en habitatkwaliteit te bekomen werden in de zomer van 2013 diverse inrichtingswerken uitgevoerd in de Oude Mombeekvallei. Een historische meander werd terug open gegraven en enkele nieuwe meanders werden aangelegd. Met de grond van afgegraven oeverwallen werden meerdere natuurlijke stroomdeflectoren gecreëerd. Om de Ossengracht frequenter watervoerend te maken werd een verbinding naar deze gracht gemaakt. Het geheel werd afgewerkt met een variabele beekbedding (bodem en taluds).

Na enkele jaren voorbereiding - een vruchtbare samenwerking tussen de provincie Limburg, Natuurpunt en het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren - oogt het resultaat (zie afbeelding) alleszins goed. In een breder toekomstperspectief wordt in zijn algemeenheid vernatting van het hele valleigebied nagestreefd.

Bengelbeemd

Om de uitvoering van het project "Bengelbeemd" te financieren maar ook om een groter draagvlak te creëren, heeft de gemeente Alken, op aanreiken van het Strategisch Project, dit projectvoorstel ingediend als een 'Klein DuurzaamheidsProject' bij de provincie Limburg. Dit project is inmiddels ook goedgekeurd. In het najaar van 2013 startten de inrichtingswerken: Vellen van populieren, aanleg van poelen en houtkant.

Bronnenherstel

In Klein Gelmen (Heers) werd een waardevol brongebied hersteld (achterstallig beheer van grasland + knotten van wilgen). Er werd een stuk plankenpad aangelegd in het natte gebied.

Beekherstel op de Herk in Helshoven

In december 2013 werden in Helshoven twee historische meanders in de bovenloop van de Herk hersteld. De natuurlijke structuur van beken herstellen helpt om de waterkwaliteit te verbeteren, overstromingen te voorkomen en heeft een positief effect op de ecologische kwaliteit van waterloop en vallei. Vorige eeuw werd de Herk ter hoogte van de Romeinse Kassei in Helshoven over 100 meter rechtgetrokken. Twee meanders werden gedempt om het water sneller af te voeren en de vallei droog te houden. De beek kwam hierdoor ook dieper te liggen waardoor planten en dieren zich er niet meer thuis voelden.

Tegelijk met aansluiting van de vroegere meanders, werden ook de oevers afgeschuind en de beek zelf kreeg een gevarieerdere structuur. De combinatie van meandering, structuurvariatie en zwak hellende oevers geeft meer ruimte aan water én extra kansen voor oeverplanten en amfibieën. Op het weiland naast de beek werd een poel aangelegd. Met de uitgehaalde grond werd de eendenvijver van de plaatselijke wildbeheereenheid gedeeltelijk opgevuld waardoor de vijver zacht hellende oevers krijgt. Op deze manier krijgen waterplanten weer kansen en zal de vijver aantrekkelijker worden voor amfibieën en libellen.

Bekkensecretariaat Demer en Regionaal Landschap Haspengauw en Voeren coördineren gezamenlijk het strategisch project Herk en Mombeek. Door deze samenwerking tussen de Vlaamse Overheid, de provincie Limburg, de stad Sint-Truiden, Natuurpunt en de lokale Wildbeheereenheid werd een stukje van de Herk terug hersteld en duurzaam ingericht. In het gebied plant de Vlaamse Milieumaatschappij ook een groot beekherstelproject in combinatie met een nieuw zuiveringsstation in Jesseren en kleinere beekherstelprojecten in de bovenloop van beide waterlopen.

INTEGRAAL PROJECT ZWARTE BEEK (A 152; INITIATIEFNER: BEKKENSECRETARIAAT)

In het kader van de natuurinrichting van de Zwarte Beek (natuurinrichtingsproject VLM – ANB) werden vele verdere stappen tot uitvoering genomen, maar de meer watergerichte uitvoeringsprojecten in dit kader worden verwacht vanaf 2014.

INTEGRAAL PROJECT HERKENRODE (A 155; INITIATIEFNER: BEKKENSECRETARIAAT)

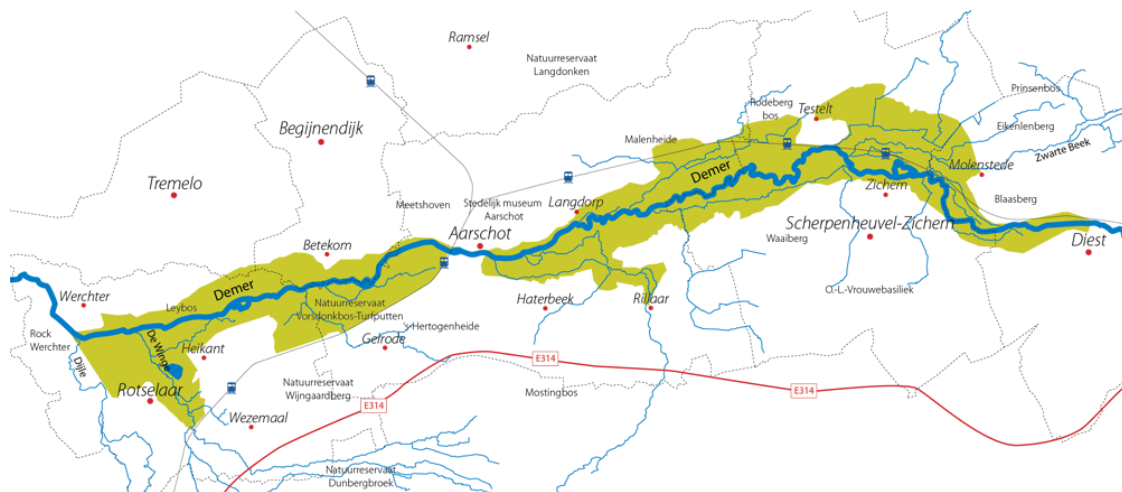
Aan de abdijsite van het Hasseltse Herkenrode ging in 2012 een ingrijpend beekherstelproject van de Demer en Tuilterdemer van start. Met dit project herstellen de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en het Agentschap Natuur en Bos (ANB) niet alleen een waterloop en haar vallei, maar brengen ze ook een stukje cultuurhistorisch erfgoed terug tot leven. Deze werken zijn afgerond begin oktober 2013.

SIGMAPROJECT DEMERVALLEI (A 156; INITIATIEFNER: W&Z, ANB, BEKKENSECRETARIAAT)

Vóór de uitvoering op het terrein kan starten, lopen verschillende onderzoeken en studies. Momenteel wordt in opdracht van W&Z aan de plan-milieueffectenrapportage gewerkt. Dat plan-MER brengt de impact van het plan op het leefmilieu en de omgeving in kaart door het vergelijken van inrichtingsalternatieven. In een eerste stap, werden de inrichtingsalternatieven bepaald waarvoor de milieu-effecten zullen onderzocht worden en op welke manier dit onderzoek dient te verlopen. Dit werd beschreven in de kennisgevingsnota, die in openbaar onderzoek ging van 18 maart tot en met 16 april. In de laatste week van maart gingen 3 infomarkten door in Aarschot, Zichem en Werchter.

Dienst MER heeft vervolgens de adviezen en inspraakreacties verwerkt en richtlijnen uitgeschreven. Op basis van deze richtlijnen werd gestart met het plan-MER-onderzoek.

Naast het plan-MER wordt in opdracht van W&Z ook gelijktijdig een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) uitgevoerd, die de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen in de Demervallei oplijst.

Voor verdere info kan u steeds terecht op www.sigmaplan.be/nl/projectgebieden/demervallei.

INTEGRAAL PROJECT DE DRIE BEKEN (09_BVR_01; INITIATIEFNEMER: BEKKENSECRETARIAAT)

De verontreinigingssituatie ter hoogte van de Winterbeek is met het oriënterend bodemonderzoek (2003) en het beschrijvend bodemonderzoek (2009) in kaart gebracht. Sinds 2009 is er een integraal project 'De Drie Beken' opgestart, waarbij het één van de doelstellingen is om de bodemsanering van de Winterbeek aan te vatten.

Aangezien door aanpassing van de lozingsvergunning van Tessenderlo Chemie vanaf 2014 de geloosde vuilvracht wordt teruggeschroefd, wordt het nadien mogelijk om de waterloop en de valleigronden duurzaam te saneren. In de loop van 2013 werden door diverse instanties mogelijke saneringsscenario's bekeken en t.o.v. elkaar afgewogen. Initiatiefnemers hiertoe zijn VMM en OVAM, met ondersteuning van een studiebureau. In de loop van 2014 worden de technische saneringsplannen verder afgerond waarna de eigenlijke werken kunnen opgestart worden.

Ondertussen werd eveneens in 2013 de limnigraaf op de Winterbeek vernieuwd, en een permanent meettoestel voor de elektrische geleidbaarheid geïnstalleerd op de Winterbeek en Laak. Accurate en permanente metingen zijn immers noodzakelijk om te zien of de vernieuwde milieuvergunning daadwerkelijk wordt nageleefd.

ECOPLAN : GEBIEDSGERICHT OVERLEG INTEGRALE PROJECTEN GEBRUIKT VOOR PROEFGEBIEDEN ECOSYSTEEDIENSTEN

Begin 2013 startten de universiteiten van Antwerpen, Leuven en Gent, het VITO en het INBO met het ECOPLAN project. Met dit project willen ze het concept van ecosystemendiensten toetsen aan der praktijk. De maatschappij is afhankelijk van een brede waaier aan goederen en diensten die geleverd worden door natuurlijke ecosystemen, die we 'ecosysteemdiensten' noemen. Het 'ECOPLAN' project probeert deze ecosystemendiensten beter in te schatten en waarderen, waardoor het concept op termijn kan ingezet worden op project- en beslissingsniveau.

Om het concept ecosysteemdiensten aan de praktijk te toetsen, selecteerden de onderzoekers zes projectgebieden. Drie ervan sluiten aan bij de gebiedsvisie van het Demerbekken. Bij de keuze werd immers de voorkeur gegeven aan gebieden met een bredere visie op het watersysteem en waar er door de aanwezigheid van gebiedsgericht overleg al dynamiek en een projectstructuur aanwezig was. De drie gekozen gebieden vertegenwoordigen elk een aspect van het Demerbekken. Hierdoor ontstaat een totaalbeeld op het bekken.

- **Herk en Mombeek** staat model voor de leemgebieden met veel open ruimte, landbouw en natuur en de typische kenmerken van de valleien in het zuiden van Vlaanderen.
- **Stiernerbeek** bevindt zich in het zandige noorden van het bekken in een omgeving die veel sterker verstedelijkt is, maar waarin zich toch nog bepaalde natuurparels bevinden.
- Al het water komt samen in de Demer van het gebied **Demervallei**, waar de focus ligt op het herstellen van de natuurlijke winterbedden van de Demer.

Het bekkensecretariaat faciliteert het ECOPLAN project in de projectgebieden die in het Demerbekken liggen. In Herk en Mombeek organiseert het bekkensecretariaat het overleg tussen de betrokken actoren. Ook voor de Demervallei nam het bekkensecretariaat het initiatief om de betrokkenen rond de tafel te brengen.

Voor elk van de projectgebieden wordt de komende maanden een 'quick scan' uitgevoerd, die een overzicht zal geven van de relevante ecosysteemdiensten per gebied. De gehanteerde methodologie sluit sterk aan op de uitwerking en prioritering binnen de nieuwe stroomgebiedbeheerplannen.

In 2014 wordt verder gewerkt rond kleinere gebieden, waarin scenario's tegen elkaar kunnen worden afgewogen. Op dit ogenblik staan de bovenlopen van de Mombeek (project De Cirkel) en Stevoort (beide gebied Herk en Mombeek) en de Stiernerbeek al gepland voor verdere uitwerking.

Thematische rapportering

WATEROVERLAST EN WATERTEKORT VOORKOMEN

Plaatsing automatische peilmeters langs onbevaarbare waterlopen in Vlaams-Brabant

Initiatiefnemer: Provincie Vlaams-Brabant

In 2013 plaatste de provincie Vlaams-Brabant verschillende automatische peilmeters op een aantal onbevaarbare waterlopen van tweede categorie.

Voor de technische invulling van de opdracht werd beroep gedaan op de kennis van de Vlaamse Milieumaatschappij, die al vele jaren ervaring heeft met haar meetnet van peilmeters op verschillende waterlopen. De meetgegevens worden aangewend voor internettoepassingen zoals www.hydronet.be en www.overstromingsvoorspeller.be.

De peilmeters van de provincie zijn compatibel met het meetnet van peilmeters van de VMM, wat een globaal netwerk en databeheer garandeert.

Deze uitbreiding van dit meetnet van peilmeters levert voor de provincie twee grote voordelen:

- permanente opvolging van de waterpeilen op een aantal cruciale plaatsen. De peilmetingen leveren informatie over de werking van overstromingsgebieden: hoe

- vaak treden ze in werking, vanaf welke neerslag, hoe hoog vullen ze zich, hoe snel lopen ze weer leeg, treden ze te vroeg of te laat in werking...
Via de geplande integratie met de overstromingsvoorspeller van de VMM zullen de peilmeters in de toekomst belangrijke informatie over waterlopen van tweede categorie leveren.

Door gebruik van innovatieve technologie functioneren de peilmeetposten volledig autonoom: de meetposten zijn uitgerust met een zonnepaneel en een gsm-modem. Langs de waterlopen ligt er immers meestal geen elektriciteits- of telefoonkabel.

In het Demerbekken plaatste de provincie 5 automatische peilmeters langs volgende waterlopen van tweede categorie: Molenbeek (2 in Landen), Zevenbronnbeek (Landen), Schoorbroekbeek (2 in Hoegaarden)

A 4: Inventariseren van het effectieve bodemgebruik in zones bestemd voor wonen, handel, verblijfsrecreatie of industrie die gelegen zijn in actueel of potentieel waterbergingsgebied of in waterconserveringsgebieden (signaalgebieden)

Initiatiefnemer: Bekkenssecretariaat

In navolging van de oefening 'toetsing signaalgebieden' van de bekkenbesturen, besliste de Vlaamse Regering in haar aanpak tegen wateroverlast om de signaalgebieden die aangeduid werden in de bekkenbeheerplannen aan een verdergaande analyse te onderwerpen.

Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde gebieden met een harde gewestplanbestemming (woongebied, industriegebied, ...) die ook een functie kunnen vervullen in de aanpak van wateroverlast omdat ze kunnen overstromen of omdat ze omwille van specifieke bodemeigenschappen als een natuurlijke spons fungeren.

De analyse gaat na wat de impact op het waterbergend vermogen is bij ontwikkeling van het gebied en hoe een negatieve impact kan vermeden worden. Als blijkt dat het waterbergend vermogen afneemt ten gevolge van de ontwikkeling, dan zal de manier waarop het signaalgebied ontwikkeld

wordt aan bijkomende voorwaarden moeten voldoen of zal een nieuwe invulling voor het gebied gezocht worden. Om ervoor te zorgen dat bepaalde gebieden zich niet ontwikkelen vooraleer de analyse gevoerd werd, is ook de mogelijkheid tot bewarend beleid ingevoerd.

De CIW zal per signaalgebied een voorstel voor verdere aanpak (startbeslissing) aan de Vlaamse Regering voorleggen. Indien van toepassing, wordt aangegeven welke instrumenten ingezet worden, wie de initiatiefnemer is en welke de eventuele nabestemmingsopties zijn.

De CIW heeft eind 2013 een reeks startbeslissingen goedgekeurd voor alle signaalgebieden die door de verschillende bekkenbesturen getoetst werden vóór 28/02/2013. Voor het Demerbekken gaat het meer specifiek om de volgende gebieden:

- Woonuitbreidingsgebied Averbode (Scherpenheuvel-Zichem)
- Campus Diepenbeek (Hasselt, Diepenbeek)
- Sint-Gertrudis langs de Zeyb (Landen)

Meer info op www.signaalgebieden.be

A28: Optimalisatie van het wachtbekken 'Webbekom'

Initiatiefnemer: VMM

De optimalisatiewerken aan het wachtbekken van Webbekomsbroek stroomopwaarts het centrum van Diest zijn volop lopende. Door verhoging van de dijken van het buitenbekken wordt meer bergingsruimte gecreëerd. Tegelijkertijd wordt de uitlaat van het wachtbekken verbreed zodat het bekken sneller kan leeglopen. Hiertoe wordt een nieuwe sifon onder de Demer geplaatst (zie foto). Dit betekent niet alleen een verbetering van de waterveiligheid. Door de kortere tijd waarin het bekken gevuld blijft, zal er minder aanrijking zijn met nutriënten, wat ten goede komt van de na te streven flora en fauna.

RUIMTELIJKE UITVOERINGSPROCESSEN MET IMPACT OP HET WATERSYSTEEM

Ruimtelijke uitvoeringsprocessen met impact op het watersysteem

Ruimtelijke ordening en integraal waterbeleid zijn sterk met elkaar verweven. Bij het beoordelen van dossiers zoals bouwaanvragen, ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's), milieueffectrapporten

(MER), technische plannen van waterzuiveringsinfrastructuur (TP's) e.a. zijn er allerhande procedures ingebouwd die moeten verzekeren dat de uitvoering van de plannen en/of projecten het watersysteem niet hypothekeren. Denken we hierbij onder meer aan de watertoets, de hemelwaterverordening, de vraag om adviesverlening aan de verschillende administraties, het ABO als forum voor de adviesverlening van de technische plannen van Aquafin,... Een korte beschrijving van de ruimtelijke plannen en strategische projecten van 2013 met betrekking tot water wordt hieronder weergegeven.

Ruimtelijke plannen

Binnen het bekkensecretariaat moet de RO-verantwoordelijke er zorg voor dragen dat er in RUP's (en plannen van aanleg) aandacht is voor het watersysteem en dat deze plannen het watersysteem niet hypothekeren.

In 2013 is het vooroverleg voor het **gewestelijk RUP** "Demervallei van Diest tot Werchter" verdergezet.

Wat betreft het **regionaal stedelijk gebied** Hasselt-Genk (Vlaamse bevoegdheid) werd op 04/07/2013 de plenaire vergadering gehouden. Op 06/12/2013 werd het RUP voorlopig vastgesteld, het openbaar onderzoek loopt van 20/12/2013 t.e.m. 17/02/2014. Het signaalgebied Campus Diepenbeek maakt deel uit van dit RUP. Wat betreft de afbakening van het regionaal stedelijk gebied Leuven is de plenaire vergadering doorgegaan op 25/02/2013.

Gemeenten in het Demerbekken met nog geen goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk structuurplan:

- Zutendaal (OO afgerond in 2010)

Strategische projecten

Projecten die uitvoering geven aan een ruimtelijk planningsniveau op bovenlokaal niveau en daardoor de ruimtelijke kwaliteit van Vlaanderen verbeteren, kunnen hiervoor subsidies krijgen vanuit het departement ruimtelijke ordening. Hieronder een overzicht van de lopende projecten in het Demerbekken.

Project	Looptijd	Aanvrager	Doelstelling
De Wijers	15/05/2008-07/12/2011 en 09/2012-08/2015	Regionaal Landschap Lage Kempen / Provincie Limburg	In mei 2012 werd de publicatie 'Uitdagingen voor de Wijers' voorgesteld met 4 ambitieuze doelstellingen waaronder het focussen op het water als essentiële levensbron en belangrijk element. (www.dewijers.be)
Herk en Mombeek	01/04/2011-31/03/2014	Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren	Samenwerkingsverband tussen RLHV, provincie Limburg, 10 gemeenten, bekkensecretariaat en verschillende andere betrokken actoren en beleidsdomeinen waarbij beoogt wordt een overkoepelend project uit te werken rond integraal waterbeheer met respect voor de aanwezige landbouw, natuur en recreatie. (www.rlh.be)
Demervallei	1/06/2007-11/11/2010 en 01/09/2012-	Regionaal Landschap Noord-Hageland	In de tweede subsidieperiode zal worden voortgebouwd op de bestaande structuur en gekoppeld worden aan de overkoepelende werking rond het SIGMA-plan Demervallei. Hierdoor

	31/08/2015		ontstaat een sterke complementaire coördinatie, een geïntegreerde communicatie en sturing van de verschillende acties. (www.rlnh.be/strategisch-project-demervallei)
Heel de Hoge Kempen (vnl. in Maasbekken)	2012-2015	Regionaal Landschap Kempen en Maasland	Een belangrijke uitdaging is het uitdoven van het bedrijventerrein 'Op de Berg' (circa 30ha) met een tijdelijke projectgrindwinning als (financiële) aandrijver. Niet alleen zal hier gezocht moeten worden naar nieuwe bestemmingsomschrijvingen, in de omgeving zullen ook flankerende planprocessen onontbeerlijk zijn. En voor andere enclaves, zoals het rally-circuit Duivelsberg of het kinderdorp Molenberg, zullen planologische initiatieven nodig zijn. (www.nationaalpark.be)

WATER VOOR DE MENS

A53: project Water in de Stad: Demer en Diest: het terug watervoerend maken van de oude Demerbedding door de stad Diest

Initiatiefnemer: Stad Diest - VMM

De 1e fase van het openleggen van de historische loop van de Demer doorheen de stad Diest is afgerond. Van Saspoort tot de Schaffensestraat is de oude Demerloop terug opengelegd en watervoerend gemaakt (zie foto). Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de werken langsheen de oude brandweerkazerne en park Cerckel (fase 2). Fase 2 zal in het voorjaar van 2014 afgerond zijn.

Actie A45: Herbouwen van de bruggen over het Albertkanaal binnen het Demerbekken met een vrije hoogte van 9,10 meter.

Initiatiefnemer: nv De Scheepvaart

In 2013 werden een aantal bruggen over het Albertkanaal verhoogd, nl. de brug over de sluis van Hasselt en de brug over de sluis van Kwaadmechelen. Deze werken kaderen in het project om de doorvaarthoogte van alle bruggen over het Albertkanaal op de Europese norm van 9,10 meter te brengen. Op die manier kunnen containerschepen met vier lagen containers varen en kunnen ook grotere kustschepen het Albertkanaal gebruiken.

OPPERVLAKTEWATER VERDER VERBETEREN

A59 - A95 - A99 - A101 - A103: Uitvoeren van Bovengemeentelijke saneringsprojecten en verder opmaken van het optimalisatieprogramma voor de Bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur in het Demerbekken

Initiatiefnemer: VMM, afdeling Ecologisch Toezicht

Hier volgt de lijst van bovengemeentelijke saneringsprojecten die in 2013 werden uitgevoerd:

bovengemeentelijke saneringsprojecten (afgerond of lopende) in 2013		
lp nummer	Omschrijving	Gemeente
22405A	Optimalisatie toevoer Noord naar RWZI Koersel - fase 1	BERINGEN
20379A	RWZI Jesseren	BORGLOON
20383C	Collector MombEEK fase 6	BORGLOON
21001	Collector Motbeek	BORGLOON
21009	Collector Broekom	BORGLOON
21077A	Verbindingsriolering Jesserenstraat - deel Broekstraat	BORGLOON
22520A	Optimalis.toevoerleid.RWZI Borgloon-Tivoli, dl Sittardstraat	BORGLOON
20483	RWZI Diest - fase 2: uitbreiding tot 24.000 IE	DIEST
21057	Verbindingsriolering Deurne	DIEST
21875	Optimalisatie overstorten Weidestraat - Leigrachtstraat	DIEST
22280A	Aansluiting Vleugt en Blanklaar - vervroegd deel gecomb.AWV	DIEST
20098	Collector Gete fase 2	GEETBETS
21610	Verbindingsriolering Bokrijk	GENK
21829	Renovatie RWZI Genk : 2de fase	GENK
20338A	Collector Melsterbeek fase 3	GINGELOM
20338B	Coll. Melsterbeek Fase 3 - vervroegde uitvoering persleiding	GINGELOM
20127B	Verbindingsriolering Bunsbeek	GLABBEEK
22053	Verbindingsriolering Dorpsstraat	GLABBEEK
21896	Verbindingsriolering Zwarteinde	HASSELT
22799	Verplaatsen en optimalisatie Coll Blauwe Boulevard fase 1	HASSELT
21002	Collector Gutschoven fase 1	HEERS
21893	Optimalisatie Schildstraat + saneren bufferbekken VLM	HEERS
22105	Optimalisatie Opheerstraat fase 2	HEERS
20581B	PS Heike	HEUSDEN-ZOLDER
21611	Nieuwe RWZI te Heusden (+ afbraak oude RWZI)	HEUSDEN-ZOLDER
21818	Sanering lozingspunt Bolderberg	HEUSDEN-ZOLDER
22130A	Optimalisatie RWZI Hoegaarden deel 2 - Klein Overlaar	HOEGAARDEN
20998	PS + PL Verbindingsriolering Wermbeek	HOESELT
22180	Collector Hoeleden	KORTENAKEN

99286B	RWZI Landen - Eliksem	LANDEN
21768	Afkoppeling gracht ter hoogte van de Linkhoutstraat (92649)	LUMMEN
21075A	KWZI Wijer	NIEUWERKERKEN
20759	Verbindingsriolering Bredestraat	SCHERPENHEUVEL-ZICHEM
21509	Verbindingsriolering Okselaar	SCHERPENHEUVEL-ZICHEM
22217	RWA op collector Schoonderbuken fase 1	SCHERPENHEUVEL-ZICHEM
20507	Verbindingsriolering Groot-Gelmen	SINT-TRUIDEN
22121	Wilderen opname lozingspunt	SINT-TRUIDEN
22920A	Renovatie Moerriool Diestersteenweg	SINT-TRUIDEN
20089	Verbindingsriolering Goor - Asdonkstraat	TESSENDERLO
20353C	Collector Tielt-Winge fase 1: deel Dorpsstraat	TIELT-WINGE
20355B	Collector Dorp-Boekhout-Reststraat -> vervroegd deel	TIELT-WINGE
99261	Collector Sint-Joris-Winge fase 1	TIELT-WINGE
21372	Afkoppeling Viander	TIENEN
20384A	Collector Fonteinbeek	TONGEREN
20385	Collector Piringen	TONGEREN
21895	Renovatie RWZI Zonhoven	ZONHOVEN
22281A	Zuidelijke aanleg van RWA diam.500 samen met Infrabel	ZONHOVEN
20776	Collector Vinnestraat - Turlutstraat - Duraslaan	ZOUTLEEUV

Naast de aanleg van de rioleringsinfrastructuur, wordt ook werk gemaakt van de eigenlijke waterzuiveringsinstallaties: Hierbij een kort overzicht van de uitgevoerde werken in 2013:

- In oktober 2013 is in Wijer (Nieuwerkerken) een nieuwe RWZI opgestart (zie foto © Aquafin 2013). De huishoudelijke vuilvracht van bijna 1.600 inwoners wordt hierbij eerst gezuiverd vooraleer het terecht komt in de Wijerbeek (zijloop van de Herk).

RWZI Wijer Nieuwerkerken, © Aquafin

- In 2013 werd eveneens een nieuwe waterzuiveringsinstallatie uitgebouwd in Jesseren (Borgloon). In de 1^e helft van 2014 zal deze installatie operationeel zijn en het afvalwater van om en bij de 6.000 inwoners zuiveren vooraleer het terecht komt in de Mombeek.
- Op de bestaande rioolwaterzuiveringsinstallatie van Zonhoven kan in theorie het afvalwater van 16.200 inwoners biologisch worden verwerkt. Aangezien er in de praktijk ook regenwater is aangesloten op het rioleringsstelsel, verloopt deze zuivering niet optimaal. Hiertoe werden in 2012 en 2013 diverse werken aan de installatie uitgevoerd. Halverwege

2014 zal de vernieuwde installatie in staat zijn het afvalwater van 6 DWA va, 18000 IE biologisch te zuiveren.

- Ook de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Genk werd in 2013 geoptimaliseerd. Vanaf half 2014 zal de vernieuwde en uitgebreide installatie het afvalwater van 70.000 inwoners biologisch zuiveren (voorheen was de theoretische capaciteit beperkt tot 58.500 inwoners). Het gezuiverde water komt terecht in de Stiemer.

RWZI Genk voor uitbreiding 2^e fase © Aquafin, foto VDB

A114: Uitwerken van een concreet en realiseerbaar maatregelenprogramma gericht op het behoud en herstel van belangrijke vissoorten in het Demerbekken.

Initiatiefnemer: ANB, waterbeheerders

De uitwerking van het actieprogramma voor het Soortbeschermingsprogramma voor beekprik, rivierdonderpad en kleine modderkruiper is lopende.

A115: Uitwerken van een concreet en realiseerbaar maatregelenprogramma gericht op het behoud en het herstel van internationaal belangrijke, watergebonden dier- en plantensoorten in het Demerbekken.

Initiatiefnemer: ANB ism Bekkensecretariaat en Waterschappen

De uitwerking van het actieprogramma voor het soortbeschermingsprogramma beekprik, rivierdonderpad en kleine modderkruiper, en de integratie van de IHD-doelstellingen in het actieprogramma van de volgende stroomgebiedbeheerplannen, zijn lopende.

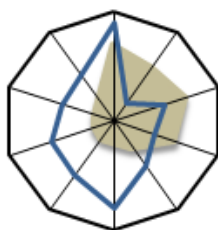
EROSIE: VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN SEDIMENTTRANSPORT

Volgende erosiewerken werden onlangs uitgevoerd of zijn gepland in de nabije toekomst:

- Lubbeek: In 2014 zal achter de huizen aan de Gellenberg twee bufferbekkens, een drietal grachten, een geprofileerde grasbufferstrook en een dwarsrooster worden aangelegd.
- Diest: In 2012 werden in de Bredestraat twee bufferbekkens aangelegd. Ondertussen is ook een project goedgekeurd om een aarden dam langs de Rothstraat aan te leggen. De werken starten vermoedelijk eind 2013.
- Rummen (Geetbets): In 2012 werd een gecontroleerd overstromingsgebied (waterbuffer) aangelegd op de Katrienmeerbeek te Rummen (Geetbets). In totaal kan er ongeveer 13.000 m³ water worden opgevangen in het overstromingsgebied.
- In 2014 wordt op de Ruel- of Philippebeek te Geetbets een gecontroleerd overstromingsgebied aangelegd met een buffercapaciteit van ongeveer 25.000 m³.
- Nieuwerkerken: In 2013 wordt gestart met de aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Raasbeek. In dit overstromingsgebied kan ongeveer 14.500 m³ water worden opgevangen.
- In het kader van het Erosiebesluit van de Vlaamse regering werden in 2013 kleinschalige erosiebestrijdingswerken uitgevoerd in de Jonker Janlaan te Attenhoven (Landen), in de Hannuitsesteenweg (Landen), in Halmaal-Dorp (Sint-Truiden) en in de Mielenstraat en Borgwormsesteenweg te Gingelom.
- Bovendien wordt eind 2013 gestart met erosiewerken in Batsheers (Heers), in Egooven (Heers), langs de Steenweg in Heers centrum, in de Langstraat te Velm (Sint-Truiden) en op de Luienberg in Bekkevoort.
- In augustus 2013 werden nieuwe subsidieaanvragen ingediend voor erosieprojecten in de Bielenstraat te Vechmaal (Heers), in Opheers (Heers) en in Martenslinde te Bilzen.

Erosiewerken in de Jonker Janlaan te Attenhoven (Landen)

ECOPLAN
Planning for Ecosystem Services

bespreking
bespreking

3 Rapportering uit de structuren

3.1 Bekkenbestuur

Volgens het Decreet Integraal Waterbeleid (artikel 27 § 2) heeft het bekkenbestuur tot taak een advies uit te brengen over:

- 5° een advies uit te brengen over de waterbeleidsnota;
- 6° een advies uit te brengen over de in artikel 37, § 1, bedoelde documenten¹;
- 7° een advies uit te brengen aan de overheden die bevoegd zijn voor het vaststellen ervan over:
 - a) ontwerpen van investeringsprogramma's en ontwerpen van technische plannen met een rechtstreekse invloed op de watersystemen;
 - b) ontwerpen van investeringsprogramma's en ontwerpen van technische plannen inzake openbare rioleringen en groot- en kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties;
- 9° een advies uit te brengen over alle andere onderwerpen die worden voorgelegd door de Vlaamse regering.

Het advies heeft hoofdzakelijk tot doel om de uitvoering van het integraal waterbeleid op bekkenniveau te bewaken, om de investeringsprioriteiten te identificeren op basis van de bekkenbeheerplannen en om de afstemming tussen bekkens te garanderen.

Voor 2013 zijn binnen het Demerbekken de volgende adviezen uitgebracht:

- Advies op de Waterbeleidsnota (18/6/2013)
- Optimalisatieprogramma 2015

Volgende prioritaire lijst van investeringsprojecten voor de opmaak van het optimalisatieprogramma 2015 werd goedgekeurd:

Ip nummer	Omschrijving	Gemeente
22896	Optimalisatie overstorten Beverlo	BERINGEN
23017	Optimalisatie toevoerleiding Ulfortstraat naar RWZI Beverlo	BERINGEN
22543	Aansluiting Gors-Op-Leeuw of KWZI Verbindingsriolering Rode: gecombineerd	BORGLOON
22419G	gemeentelijk aandeel	DIEST
22531	Sanering Hulsbeek	GEETBETS
22531G	Sanering Hulsbeek: gecombineerd gemeentelijk aandeel	GEETBETS
20333C	RWZI Gingelom - Muizen	GINGELOM
20513	Collector Meenselbeek Fase 2	GLABBEEK
21130	RWZI Halen fase 2	HALEN
22513G	Aansluiting Keiberg: gecombineerd gemeentelijk aandeel	HERK-DE-STAD
22592	RWA leiding in Sint-Jansstraat te Hoxem (Hoegaarden)	HOEGAARDEN
22592G	RWA leiding in Sint-Jansstraat te Hoxem:	HOEGAARDEN

¹ Art. 37 § 1 verwijst naar de documenten mbt Stroomgebiedbeheerplan

	gecombineerd gemeentelijk aandeel	
20046	Verbindingsriolering Romershoven fase 1	HOESELT
20046G	Verbindingsriolering Romershoven fase 1: gecombineerd gemeentelijk aandeel	HOESELT
20451	Verbindingsriolering Schalkhoven	HOESELT
20792G	Verbindingsriolering Hombroekstraat: gecombineerd gemeentelijk aandeel	HOESELT
23084	Pompstation en persleiding tussen Hengelhoef en de bestaande riolering in de Hengelhoefstraat	HOUTHALEN- HELCHTEREN
21058	Collector Velp Kersbeek-Miskom	KORTENAKEN
22736	Verbindingsriolering De Hoek	KORTENAKEN
22814G	Verbindingsriolering Halensebaan: gecombineerd gemeentelijk aandeel	KORTENAKEN
20451	Verbindingsriolering Schalkhoven	KORTESSEM
22516	Aansluiting Gulmerstraat	KORTESSEM
23043	Heraanleg collector Attenhoven	LANDEN
22895	Optimalisatie overstorten te Lummen	LUMMEN
23076	RWZI Sint-Truiden : renovatie slibverwerking	SINT-TRUIDEN
21365G	Verbindingsriolering Schubbeek: gecombineerd gemeentelijk aandeel	TIELT-WINGE
23014	Afkoppeling Sassenbeek	TIELT-WINGE
21838G	Optimalisatie Pompstation Tuinwijk: gecombineerd gemeentelijk aandeel	ZONHOVEN
22790	Verbindingsriolering Katschotseweg- Grote Hemmenweg	ZONHOVEN

- Technische Plannen van Aquafin

Gezien de adviesfrequentie van de TP en gezien het bekkenbestuur slechts 2 (tot 3) keer per jaar samenkomt, werd het bekkensecretariaat gemandateerd om de advisering uit te voeren van de technische plannen van Aquafin. Het bekkensecretariaat bereidt deze adviezen voor in overleg met het ambtelijk bekkenoverleg.

Hier volgt de lijst van technische plannen die in 2013 werden geadviseerd:

- TP 20.102 Collector Oude Spoorweg (Linter)
 - TP 21.064 Verbindingsriolering Binkom of KWZI (Lubbeek)
 - TP 21.136 RWZI Bilzen - fase 2 (Beverst)
 - TP 21.369 Verbindingsriolering Kerkomsesteenweg (Boutersem)
 - TP 21.644 KWZI Orsmaal (Linter)
 - TP 21.647 Verbindingsriolering Orsmaal (Linter)
 - TP 21.879 Verbindingsriolering Molendreef (Aarschot)
 - TP 22.893 Heraanleg Collector tussen Visserstraat en Zichemsepoort (Diest)
 - TP 22.899 Aansluiting Terhagen (Zoutleeuw)
 - TP 22.908 Bergingsbekken Bommerenbeek (Heusden-Zolder)
 - TP 22.915 Verplaatsen en optimalisatie van Coll. Blauwe Boulevard fase 2 (Hasselt)
 - TP 22.920B Collector Diestersteenweg (Sint-Truiden)
 - TP 20390 VBR Tieltse Baan (Aarschot)
- Investeringsprogramma's waterbeheerders
 - Investeringsprogramma nv De Scheepvaart

- Stimuleren van transport via de waterweg/Aandeel Vlaams gewest in de goedgekeurde PPS-projecten langs de waterwegen De Scheepvaart
- Investeringsprogramma VMM, operationeel waterbeheer
 - Bouw van een weerradartoren In Houthalen: uitrusting (elektriciteit e.a.)
 - Op de Demer:
 - Optimalisatie wachtbekken Schulensbroek: nieuwe dijken tussen Vroente en Begijnebroekstraat; dijkwerken ter beveiliging van Neerstraat; Bouw van een stuw aan de Begijnebroekstraat; vernieuwing hoogspanning pompstation
 - Dijkrenovatie met damwanden tussen Demer en Zwarte Beek te Diest
 - Openleggen Demer in Diest perceel 3
 - Uitbreiding wachtbekken Webbekomsbroek te Diest: bouw pompstation
 - Op de Begijnebeek:
 - Aanleg wachtbekken thv Theuma (Bekkevoort)
 - Op de Velpe:
 - Revisie pompstation aan het wachtbekken te Hoelede
 - Op de Winge::
 - Bouw van een pompstation aan Toren ter Heide te Rotselaar
 - Op de Herk:
 - Wachtbekken te Alken-Wellen: deel bouwkunde
 - Wachtbekken te Alken-Wellen: deel EMU
 - Aanleg GOG te Alken-Wellen: bijkomende schuiven
- Investeringsprogramma Provincie Vlaams-Brabant, dienst waterlopen
 - Op de Zevenbronnenbeek en Dormaelbeek (Molenbeek):
 - Waterbeheersingswerken (bufferbekkens en knijpconstructies) te landen
 - Op de Winge
 - Gecontroleerd overstromingsgebied in het stroomgebied van de Winge, hermeanderingstraject, oplossing van vismigratieknelpunten te Holsbeek en Rotselaar
 - Op de Velpe
 - Oplossen van vismigratieknelpunten te Bierbeek, Boutersem en Tienen
 - Op de Schoorbroekbeek
 - Optimalisatie van het bestaande wachtbekken
 - Maatregelen tegen wateroverlast en erosie te Hoegaarden
 - Op de Motte
 - Inrichten van overstromingsgebieden en andere maatregelen tegen wateroverlast te Tielt-Winge en Rillaar
 - Op de Genovevabeek
 - Inrichten van overstromingsgebied te Linter

- Investeringsprogramma Provincie Limburg, dienst waterlopen
 - Bouw meetstations op beide gecontroleerde overstromings-zones op de Kleine Herk in Wellen

Deze investeringsprogramma's werden gunstig geadviseerd.

Alle in de investeringsprogramma's opgenomen projecten kaderen in de gebiedsvisie van het Demerbekken en hebben een link met het bekkenbeheerplan, de deelbekkenbeheerplannen, bekkenvoortgangsrapporten, integrale projecten, de aanbevelingen van het bekkenbestuur naar aanleiding van de overstromingen van november 2010 en/of het door de CIW goedgekeurde actieplan n.a.v. de evaluatie van de overstromingen van november 2010.

In bijna alle gevallen werd het advies van het bekkenbestuur opgevolgd of kon een verklaring gegeven worden voor het ontbreken van een bepaald project op het investeringsprogramma van een waterbeheerder.

3.2 Bekkenraad

De bekkenraad van de Demer kwam samen op 14 juni 2013 met volgende agendapunten:

- advies op de waterbeleidsnota.
- Gebiedsvisie Demerbekken
- Maximale actielijst acties
- Bekkenvoortgangsrapport

3.3 Ambtelijk bekkenoverleg en permanente kern bekkensecretariaat

Het ambtelijk bekkenoverleg voor het Demerbekken is in 2013 4 keer samengekomen. De tijdstippen van het overleg waren: 31 januari, 25 april, 30 mei en 6 september.

4 Opstap naar 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen – bekken specifiek deel

Openbaar onderzoek waterbeheerkwesties, tijdschema en werkprogramma

Tussen 19 december 2012 en 18 juni 2013 lagen enkele voorbereidende documenten van de stroomgebiedbeheerplannen in openbaar onderzoek. Ook het bekkenbestuur formuleerde een advies.

- **Het tijdschema en werkprogramma voor de opmaak van de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen**

De CIW onderzocht de opmerkingen en adviezen, verwerkte ze in een overwegingsdocument (CIW 12 oktober 2013) en neemt de opmerkingen en adviezen in aanmerking bij de verdere voorbereiding van de stroomgebiedbeheerplannen.

- **De waterbeheerkwesties geïntegreerd in de tweede waterbeleidsnota (incl. waterbeheerkwesties)**

Op 20 december 2013 keurde de Vlaamse Regering de tweede waterbeleidsnota (incl. waterbeheerkwesties) goed. De definitieve tekst en het overwegingsdocument opgesteld naar aanleiding van het openbaar onderzoek zijn te raadplegen via www.integraalwaterbeleid.be.

Opmaak bekken specifieke delen tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen

In 2013 werd volop verder gegaan met de voorbereiding van de bekken specifieke delen van de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen. Er is gestart met het uitschrijven van de teksten voor de bekken specifieke delen. Voor elk hoofdstuk wordt hiertoe een sjabloon uitgewerkt door een pilootbekken. Dit wordt ook telkens uitgebreid afgetoetst en afgestemd met de overeenstemmende hoofdstukken op stroomgebiedniveau. Daarna volgt het uitwerken van de teksten voor de 11 bekken.

Er is door de bekkenstructuren ook gewerkt aan de opmaak van de actielijsten en de bekken specifieke visies.

- **Maximale actielijsten:** In de eerste jaarhelft werd voor elk bekken een maximale actielijst opgemaakt. Deze lijst geeft een overzicht van alle acties die (op langere termijn) nodig zijn om de goede toestand te behalen voor alle waterlichamen in het bekken. Deze lijst omvat dus ook acties voor de volgende planperiode. Vervolgens werden deze acties geprioriteerd door de bekkenbesturen. Hierna volgde een budgetcontrole door de initiatiefnemers. De actielijsten die op deze manier bekomen werden dienen als input voor de scenario-analyses.
- **Bekken specifieke visie:** de bekken specifieke visie, waarvoor in 2012 de eerste aanzet werd gegeven, werd verder uitgewerkt en besproken binnen de bekkenstructuren.

Aanduiding speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

Momenteel is er in Vlaanderen nog bijna geen waterlichaam dat de goede toestand bereikt heeft. Omdat het met de beschikbare budgettaire middelen niet mogelijk is om de goede toestand voor alle Vlaamse waterlichamen te behalen tegen 2021, werd er voor geopteerd om, net als bij de vorige generatie stroomgebiedbeheerplannen, te werken met speerpuntgebieden. Dit zijn waterlichamen waar de goede toestand niet ver af is, en waar het, mits gerichte inspanningen, mogelijk wordt geacht om de goede toestand te behalen tegen 2021. Voor het Demerbekken werden Munsterbeek, Demer I, Mombeek, Winge en Zwarte Beek als speerpuntgebied aangeduid.

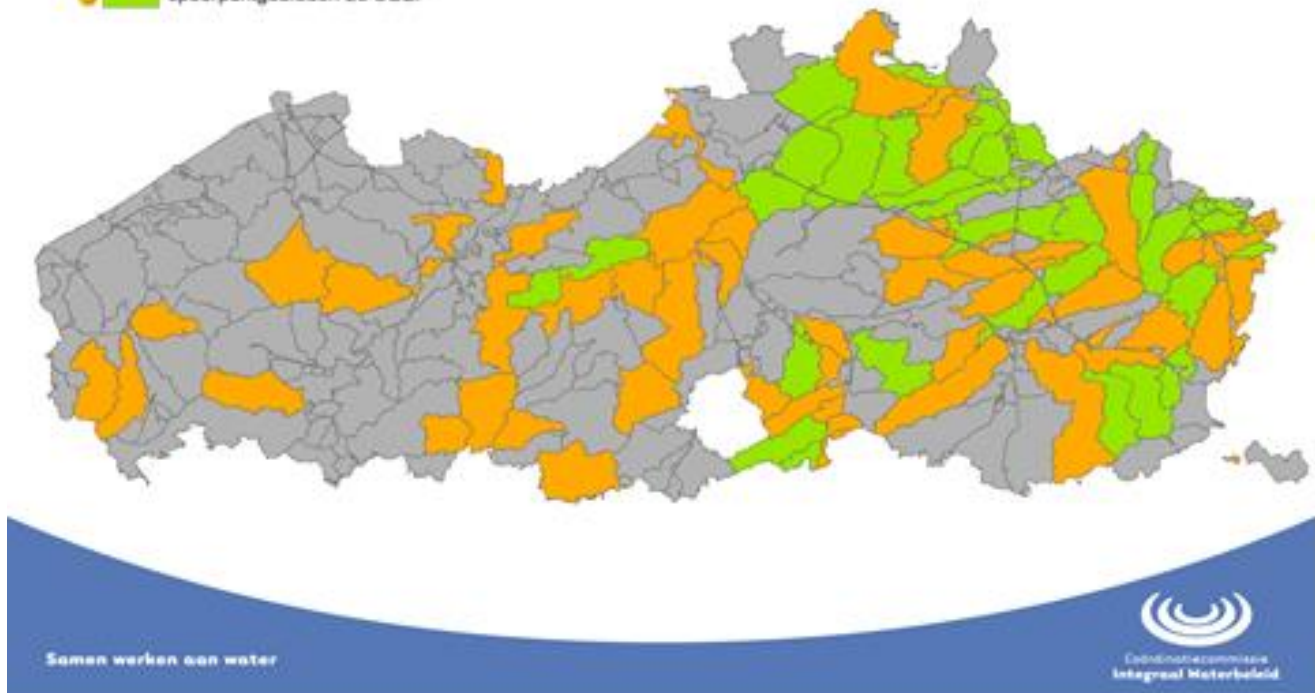
Nieuw is dat nu ook aandachtsgebieden werden aangeduid. Aandachtsgebieden zijn waterlichamen waar een significante kwaliteitsverbetering vooropgesteld wordt om na 2021 de goede toestand te halen of gebieden waar een beduidende gebiedsspecifieke dynamiek aanwezig is of voorzien wordt.

Voor het Demerbekken zijn dat Herk – Kleine Herk, Mangelbeek, Velpe, Begijnenbeek, Demer II en Hulpe-Zwart Water.

Stroomgebiedbeheerplan: gebiedsgerichte aanpak

SPG en AG 2e SGBP

- ☹️ overige OWL
- 😊 aandachtsgebieden 2e SGBP
- ☺️ speerpuntgebieden 2e SGBP

5 Overzicht relevante beleidsbeslissingen en – documenten

Decreet Integraal Waterbeleid gewijzigd

Op 19 juli 2013 **bekrachtigde de Vlaamse Regering de wijzigingen aan het decreet Integraal Waterbeleid**. Het gewijzigde decreet werd op 1 oktober 2013 gepubliceerd in het Staatsblad. Het decreet Integraal Waterbeleid dateert van 2003 en vormt het juridisch kader voor het Vlaamse waterbeleid. Het regelt onder meer de planning, het overleg en de te volgen procedures voor het integraal waterbeleid en het bevat specifieke beleidsinstrumenten zoals [de watertoets](#).

Het gewijzigde decreet vermindert de planlast, optimaliseert het overleg, vereenvoudigt de procedures en bevordert de afstemming met andere regelgeving. De decreetswijziging houdt ook rekening met aanbevelingen uit de resolutie van het Vlaams Parlement over het beheersen van wateroverlast (7 juli 2011) en voert een nieuwe informatieplicht in. Dankzij de informatieplicht zullen kandidaat kopers en huurders duidelijk geïnformeerd worden over de ligging van onroerend goed in overstromingsgevoelig gebied.

Minder planlast

De planningscycli op bekken- en stroomgebiedniveau worden in elkaar geschoven. In plaats van twee stroomgebiedbeheerplannen, 11 bekkenbeheerplannen en een 100-tal deelbekkenbeheerplannen, is er voortaan één stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde en één voor de Maas met 11 bekkenspecifieke delen. De waterbeheerkwesties, een voorbereidend document voor de stroomgebiedbeheerplannen, wordt geïntegreerd in de waterbeleidsnota van de Vlaamse Regering. Het jaarlijks wateruitvoeringsprogramma vervangt de huidige 11 bekkenvoortgangsrapporten en maakt meer flexibiliteit in de planning en de uitvoering van de stroomgebiedbeheerplannen mogelijk.

Doeltreffender overleg

Om de slagkracht en de coördinerende rol van de bekkenbesturen te verhogen en de betrokkenheid van de lokale waterbeheerders te versterken, wordt het overleg op deelbekkenniveau in het bekkenniveau geïntegreerd. De waterschappen als afzonderlijke overlegstructuren worden afgeschaft. De waterschapsecretariaten worden in de bekkensecretariaten geïntegreerd.

Het bekkenbestuur wordt opgesplitst in een algemene bekkenvergadering en een bekkenbureau. De lokale besturen worden via de algemene bekkenvergadering rechtstreeks in het bekkenbestuur vertegenwoordigd. Het bekkenbureau stuurt het bekkensecretariaat aan, bereidt de documenten voor en organiseert gebiedsgericht en thematisch overleg. De algemene bekkenvergadering volgt het werk van het bekkenbureau op en bekrachtigt het. Beide organen worden voorgezeten door de provinciegouverneur en ondersteund door het bekkensecretariaat.

Informatieplicht over de ligging in overstromingsgevoelig gebied

Een belangrijk nieuw instrument in de aanpak van wateroverlast is de verplichting om kandidaat kopers en huurders te informeren of de grond of woning al dan niet in overstromingsgevoelig gebied ligt. In de overstromingsgevoelige gebieden gelden vaak specifieke bouwverplichtingen of – beperkingen. Dankzij de informatieplicht kan de kandidaat-koper of kandidaat-huurder weloverwogen beslissingen nemen en worden onaangename verrassingen vermeden. De informatieplicht geldt ook voor vastgoed in afgebakende overstromingsgebieden en afgebakende oeverzones en wordt via een waterparagraaf opgenomen in vastgoedaktes.

Vervoltraject signaalgebieden

In de aanpak tegen wateroverlast keurde de Vlaamse Regering op 29 maart 2013 een **conceptnota signaalgebieden** goed. De conceptnota volgt uit de korte termijnactie signaalgebieden van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde gebieden met een harde bestemming, maar nuttig voor het watersysteem onder andere dankzij het waterbergend vermogen ervan. De signaalgebieden werden aangeduid in de bekkenbeheerplannen.

Via de conceptnota kreeg de CIW de opdracht om per signaalgebied een **voorstel tot verdere aanpak** voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Als de ontwikkeling van het signaalgebied een negatief effect heeft op het watersysteem en/of er een hoge kans op overstromingen is, zullen bijkomende maatregelen voorzien worden of zal een nieuwe functionele invulling (eventueel herbestemming) voor het gebied voorgesteld worden. Voor de 68 signaalgebieden die al door de bekkenbesturen getoetst werden, zullen de voorstellen tegen eind 2013 aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden.

Eveneens in uitvoering van de conceptnota signaalgebieden, bereidde de CIW een ontwerp van **omzendbrief** voor. De omzendbrief bevat zowel richtlijnen voor de vergunningverlener en planopmakende overheden die verantwoordelijk zijn voor de toepassing van de watertoets, als richtlijnen voor de waterbeheerders die advies verlenen in het kader van de watertoets. De richtlijnen maken telkens een onderscheid tussen de signaalgebieden waarvoor de Vlaamse Regering al een vervoltraject heeft goedgekeurd en de signaalgebieden waarvoor dit nog niet het geval is.

Nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater goedgekeurd

De Vlaamse Regering heeft op 5 juli 2013 een nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening over hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater definitief goedgekeurd.

De nieuwe verordening is een aanzienlijke verstrenging van de huidige regelgeving:

- Elke constructie of verharding groter dan 40m² zal aan de verordening moeten voldoen.
- De meeste constructies zullen over een infiltratievoorziening moeten beschikken.
- Nieuwe gebouwen en woningen groter dan 100m² zullen een hemelwaterput van minimum 5.000 liter moeten voorzien. Dat is aanzienlijk groter dan de 3.000 liter die momenteel als minimum geldt. Voor percelen kleiner dan 250 m² wordt een uitzondering gemaakt en bij beperkte uitbreiding en verbouwing is geen nieuwe put vereist.
- Bij nieuwe verkavelingen zullen collectieve infiltratievoorzieningen verplicht worden.

De beslissing is nog niet van kracht. Ze moet nog gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad en treedt in werking de eerste dag van de derde maand na publicatie (wellicht eind 2013/begin 2014).

De strengere hemelwaterverordening kadert in de globale CIW-evaluatie overstromingen 2010 (GEOS) en de resolutie wateroverlast van het Vlaams Parlement. Ze werd voorbereid binnen de werkgroep Waterzuivering van de CIW. Een informatiebrochure over de nieuwe verordening is in voorbereiding.

U kunt de tekst van de verordening raadplegen via [de website van Ruimte Vlaanderen](#).

6 Aanbevelingen

In het kader van het nieuwe stroomgebiedbeheerplan werden door het Bekkenbestuur een aantal speerpuntgebieden en aandachtsgebieden in het Demerbekken aangeduid, waar het de bedoeling is om sneller tot de goede toestand van de waterloop te komen. Het Bekkenbestuur dringt er bij alle administraties en bestuursniveaus, betrokken in het integraal waterbeleid in de ruime zin van het woord, op aan om prioritair in deze gebieden te investeren in maatregelen, die de goede toestand dichterbij brengen. Het integraal waterbeleid wordt gemaakt door velen. Het is enkel door budgettaire inspanningen te combineren dat we er in zullen slagen de Europese doelstellingen te bereiken.